

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 K., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Melyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: soronként 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő és
Kéziratokat nem adunk vissza.

A város jövedelem forrásai.

— A vásárvám megszerzése. —

(IV. közlemény.)

Irta: HALMY GYULA.

A maradi párti, régi, vaskalapos emberek szerint az ősi tradíciókat, hagyományokat, relikviákat bolygatni, piszkálni — szentségtörés!

Ezzel a közleményünkkel tudjuk, hogy belenyúlunk az istenség szövetséges, mohos frigyládájába, darázsfészket piszkálunk meg, mely a református egyházban visszatetést, méltatlanságot fog szülni. Elítélnek bennünket! Fölláztatjuk magunk ellen a világ összes szörnyeit, de a város, a közügy lévén életünk főprincipiuma, az van zászlónkra írva, így a régi tradíciókkal fájdalom! szakítanunk kell s a polgárság közös óhaját kell korpoltálnunk, mert a nép szava isten szava lévén, tulkiabálja még a nő sirást s az égi háborút is!

Az ősi, omladozó vár régi lakói: a református vallásu fejedelmek és fejedelmek asszonyok egyházuk iránt rótták le a kegyelet és a hála adóját akkor, amikor — a muzeumok hiányában — egyházuknak adták a régi kegyeseket, emlékeket, hogy azok őrizték meg azokat haláluk után. E régi relikviákon kívül érdekében állott még a fenti főuraknak, asszonyoknak az is, ha olyan okmányt, dokumentumot, elsárgult, poros fölhánat tehettek az illető egyház kezébe, amely vagyronról, tókeről szólott, melynek kamataiból az egyház tisztességesen megélhetett, fizette papjait, tanítóit, hozzátartó embereit, hogy áldva emlegessék még halóporában is azt a fejedelmi sarját, aki az ő hányt-vetett hajójukat nyugodt, boldog révbe vezette.

A ref. vallásu fejedelmek áldó ke-

gyei után itt is Fogarason a református egyház részesült ama kiváltságokban, a melyek annak létező alapját kedvezően teremtették meg, hogy a magyarság e védőbástyája álljon mint Sion hegye ezen az ekzponált vidéken, s hazafias missziót teljesítsen s a magyarság érdekében, bátran, büszkén dacoljon az idő változásaival, a forgandó szerencséivel s a nemzetiségekkel szemben.

A fejedelmi kegyeseket, régi, mohos föliánsokat erélyesen is védelmezi a református egyháznak ötvenegy év óta hű papja, a nyolevannégy éves patriárka: Páncél Károly ref. lelkész.

Sok becses emléket rejtegethet magában az az egyszerű parochia, amelynek lakója még most is fiatalos hévvel védelmezi a fejedelmi hagyományokat, régi könyveket, okiratokat, mondván: „abba a levéltárba csak az én testemen keresztül juthat be valaki, de nem minden halandó ám!”

Többek között ott van, ott ragyog az a gyémánt kő is, amely tulajdonképpen a református egyház: *akhillesi sarka drágaköve*: a vásárvámról szóló okmány is, amelyet különös gonddal őriz az ősz patriárka!

Sok református ember fölfogása szerint ez a vásárvám *nebántis virág*! Különös privilégium, melyet az egyháznak időtlen időig meg kell őriznie, mert ez az a csodaszer, mely az egyházat föntartja, a magyarságot összetartja, a magyar állameszmét védi.

Ez a maroknyi magyarság régen elszéledt, elpusztult volna a református

egyház szilárd fönlállása nélkül, melynek sziklavára, védőbástyája, egyszóval alapja: a vásárvám. Innen ered Fogarason a reformátusok elnevezése: magyar vallásu!

Mi meghajlunk a régi tradíciók előtt, tiszteletben tartjuk a dicső mult kedves, mohos emlékeit, mert hiszen az vigasztal bennünket s bátorit, ha sivár, leverő a jelen.

Az emlékezet! ez a röpkeszárnyu himes pillangó, ha a jelenben szép virágokat nem találhat, örömet visszazáll a multba s édesen időzik még a hervadt virágok, hulló levelek felett is, színes pókhálókkal szövve be az omladozó várromokat s megittasodva a mult emlékeitől, büszkén emlegeti a dicső multat s elfelejti a kufár jelent.

Mi sem vagyunk materialisták, a realizmus hívei. Poétikus lélekkel áldott meg bennünket az isten s jószívvel — hiszen ez is lesz a megölünk; de mikor int, fölébreszt e himes álmokból a kor hívó szózata, a fogarasi polgárság óhaját, közügye, amely kinek-kinek a pótdóját csökkentené, ha másképen volna; el kell fordulnunk a régi kegyesektől, ott kell hagynunk a poros levéltárat, mert fölébreszt bennünket a sivár valóra Fogaraszvármegye közös érdeke, amely nem egy egyházé, nem is egy felekezete csupán, hanem az egész Fogarasz városé, tehát: hatezerhatszáz emberé!

A régi emlékek, hagyományok, bármilyen kedvesek is, két oldaluk van azoknak is, mint az érmeknek. Ennek az akhillesi saroknak is: a vásárvámnak két sarka van ám, az egyik borus, sötét, a másik vig!

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testőlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkör „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

A sötét oldala a református egyház felé hajlik, míg ellenben a vig a város felé!

Az a vásárvám sem olyan ám ma már, mint volt hajdan!

Az idő, a kapzsi emberek, egyszóval a körülmények — mint minden a földön, — azon is sokat változtattak.

A református egyháznak ez a vásárvám féltveórzött kincse ugyan, de nem mondhatná, hogy minden kellemetlenségtől menten s nyugodtan élvezheti annak kiváltságait. A fejedelmek elköltözése óta az emberi fufang emiatt sokszor ürmöt öntött már a ref. egyház poharába, öröm helyett. Annak az értékéből is sokat leköszörült már az idő vasfoga!

Igaz ugyan, hogy majd tizenegyezer koronát kap azért a vámért Maron József bérlőtől a református egyház; de sok kellemetlenség, huza-vona is fűződik ahhoz.

A nép fufangja egy idő óta nem szállíthat kellő mennyiségű gabonane-műt Fogarasra, mert a vidék elszedi azt és zugvásárokat rendez, de több más egyéb is előfordul ezen kívül, amely a helypénz szedését csökkenti.

Az ujonnan felépült vasutak is sokat elszednek a vásárvámból s ezek az apró-cseprő anomáliák arra ösztönözhetik majd az esetleges új bérlőt, hogy tiz, tizenegyezer korona helyett kevesebb lesz a vásárvám bérlete. Különb is a különféle perek körülbelül most is elrabolnak a fenti tiz, tizenegyezer koronából vagy két ezer koronát s így ezek után a református egyháznak alig marad tisztán: nyolcezer korona bevétel.

tele. A baromvásártér restaurálása is tetemes költséget ró majd az egyház nyakába. Az idő modernsége ott is restaurációkat kíván, ami bizony szintén belekerül egy — pár ezer koronába. Halljuk azt is, hogy a mostani bérllet lejártával az egyház házilag akarja kezelni a vásárvámot!

Isten mentsen meg ettől! Jó fejős tehén lenne az persze sok ember részére, mert hiszen igaz az a közmondás, hogy: „minden szentnek maga felé hajlik a keze!” Egyeseknek természetesen busás hasznot hozhatna az, de ugy azután megnézhetné az egyház a tiszta bevételt!

Ez a vám sötét oldala!

Lássuk már most röviden az érem fényesebb oldalát is, mely a város felé hajlik.

Most volna a legkedvezőbb alkalma az egyháznak az eladásra; ebben, vagy a jövő évben, mert most 8 ezer korona kamatnak megfelelő tőkédért azaz százhatvanezer koronáért eladhatná az egyház.

Lehet idővel csökken a vám bevétel s akkor a vételár, vagy a tőke is apadni fog. Az meg természetesen a város malmára hajtaná a vizet. Inkább adja el a város csekély jövedelmű házaikat, földjeit, csak hogy a vásárvámot megszerezhesse; mert ha ez a birtokába kerül, egészen másféleképen fog jövedelmezni a városnak, mint az egyháznak jövedelmezett. Mert most az egyháznak sok tekintetben nem áll hatalmában olyan intézkedéseket tennie, mint ahogy azt a körülmények s a szituáció

megkövetelné s viszont a kormány sem tehet egy hitfelekezettel szemben olyan privilégiumokat, intézményeket, mint a várossal szemben.

Míg ellenben, ha a vásárvám a város kezébe kerül, akkor az, a falukon előforduló visszaéléseket megszünteti, szigorúan bünteti a zugvásárokat s házilag kezeli: a kövezetvámot, szeméttvámot s az eladási helypénzt!

Mi szenzálok, vigécek nem vagyunk. Ajánlatokat nem teszünk sem az egyik, sem a másik félnek. Minket ebben az ügyben semmiféle érdek nem vezet csak: a közügy!

A közügy érdekében adja el hát a ref. egyház; a közügy előmozdítása, respektive a pótló csökkenése érdekében vegye meg a város. Alkalmas időpontban lépneek alkuba egymással most még nem késő, ha ez a vásár sikerülne?!

Mi a polgárság s a közügy érdekében emelünk szót ez ügyben.

Igaz ugyan, hogy százhatvanezer koron (nyolcvanezer forint) horribilis pénz, de 8 ezer korona bevétel, respektive kamat ennyi tőkének felel meg s a háztartásra ám az is szép.

Gondolja meg mind a két fél a helyzet komolyságát s lépjen alkuba.

Vajjon mi volna most a városnak olyan pénzforgása, tőkéje, mely évenként 10 ezer korona hasznot hozna, mert akkor nem emésztenék már fel a perek mint most!

De ha eladná apró-cseprő cók-mók-jait, amelyek ugy sem sokat hoznak a háztartásra s még annyit venne föl, ami a 160 ezer koronát kifutja, ezt a ka-

TÁRCA.

Az én világom.

Az én világom nem olyan mint másé,
Nem léha, nem vig és nem is komoly,
Van benne ábránd, álom és vágyódás,
Még akkor, is ha arcom buskomos.
Az én világom, lelkemnek világa:
A dal, a dall a mellyel ébrednek,
Küzdelmes évek megaranyozója...
Dalokba öntöm én a lelkemet.

Dalok fakadnak őszi hervadáskor,
Midőn a nap már fáradt, fénytelen.
Dalok a télnek zuzmarás világán,
S a nyári, holdas csendes estelen.
S ha a tavasz jó, lelkem szárnyra kelve
Rohan miként a puszták vad szele,
És áttör bérceken, völgyön, rónaságon
S ezernyi dallal van lelkem tele.

Magányba jární, némán elmerengve,
Vagy kis szobánkban, ülni egyedül,
Midőn a dalok szállják meg a lelket,
S szemünk a kályha tűzébe merül...
Kinek a lelkét dalok nem hevitik,
E szent gyönyörrel álma sem lehet,
Szegényebb az utszéli koldusnál
S koldusabb annál, ki koldust vezet.

Az én világom lelkemnek világa.
Ábrándos, csendes, dalos kis világ!
Fakadnak benne keserű virágok,
De leggyakrabban rozsák, ibolyák!
Ezrek tolongnak kincsekkel rakodva
S göggel tapossák át az életet...
S én még sem adnam e kincses világért
Az én ábrándos dalos lelkemet!

Tompa Kálmán.

A kétlelkű ember.

— A „Fogaras és Vidéke” eredeti tárcája: —
Irtá: Vécseiné Jankovich Lulza.

Bogdán Péter, a kis köpcös, barna képű emberke, vállalkozó volt; a vállalkozóknak abból a fajtajából, akik nagyon alant kezdik s amint fokról-fokra emelkednek s nő a vagyoniuk, azonkeppen nő, hatalmasodik bennük a vagyonszerzés dűhe is. Penzelségüket csilapítani alig tudják s minden dolog csak arra való a világon, hogy őket előre, föl, a magasba segítse, honnan a célhoz jutottak fölényével nézhetnek az alant tülekedőkre.

Mikor még a kezdet kezdetén volt és csak ványadt, szinehagyott kabát védte a tél hidege és nyár forrósága ellen, rá se gondolhatott a nőülésre. Ezt a luxust akkor engedte meg magának, mikor jó pajtásával társulva, egy sarok üzlethelyiséget béreltek

ki maguknak. Az üzlet kitűnően ment; a társ szerencséskezű ember volt, ő maga törhetlen energiájú. A boltocska mindig tömve volt vevőkkel, hogy alig győzték a munkát. S kellett valaki aki legalább a kasszáján legyen, pénzt váltson, visszaadja és esténként lelkiismereten elszámoljon. Ez a valaki történetesen egy nagyon csinos, de nagyon szegény leány volt, aki tulboldognak érezte magát, hogy alkalmazták bármily csekély fizetést is. Bogdán jóformán csak akkor látta és beszélt vele, mikor esténként összeszámoltak.

Egy este azonban, ugy október vége felé csu yán megeredt a hideg őszi eső és a lánynál nem volt esernyő. Amint zárás után tetován megállt a boltajtóban és ijedt szemekkel nézett a nedves őszi éjszakába. Bogdán megsajnálta szegénykét és lovagiasan felajánlotta a kiséretét. Elindultak a víztől fényes aszfalton szorosan egymás mellett és Bogdán Pétert ekkor valami különös, soha nem érzett bizsergés kezdte nyugtalanítani. Amint a fiatal, életerős leányka, közvetlenül mellette tüpeggett, mintha nőtt, dagadt volna a szive. A szive, melynek létezéséről is alig tudott addig.

Elég az hozzá, hogy ez a hazakisérés végzetessé vált ránézve. Sok-sok töprengés, számítás és átvirrasztott éjszaka után el-

pitális összeget mondjuk 25–30 éven át letörlesztené a város s azontul élvezné zavartalanul az évi hasznot.

A ref. egyház segítene a közügyön, a város pedig lendítené, illetve növelné a jövedelem forrásait s így az egyház részéről is csökkenne a pótdó!

Félre a kishitűséggel! Ragadják meg az alkalmat! Alig tudunk Magyarországon még egy olyan helyet, ahol a vám egy egyház kezében lenne s előlött csodálkozásunknak is adtunk annak idején kifejezést.

Változtak az idők, körülmények s mi is változtunk azokkal! Az idő méhébe belátni nem lehet! Senki sem sejtje előre, hogy mit hoz a jövő! Lehet, hogy a vámosra is nehezebb és szomorubb idők következnek, ha az még továbbra is a ref. egyház birtokában marad; ellenben, ha az a város birtokába kerül, föllendül és Fogarast emeli.

Pattanjon fel tehát a régi, molyos levéltár ősi, porlepte, rozsdás zárja! Némuljanak el a régi tradíciók felé irányuló akciók! Adja át a református egyház a vásárvámost mig nem késő, s viszont vegye meg a város már azért is, hogy rendet és jövedelmező forrást teremtsen magának e téren is. Kövesse a város és egyház a latin közmondást, mely így hangzik: „Bis dat, qui cito dat!”

Takarékpénztáraink, hitelviszonyaink.

Válasz.

A népek zavartalan gazdasági életében ugyanaz a rend és összhang uralkodik, mint akár a természet háztartásában. Ezeknek

egymáshoz való viszonya szinte önmagától, egészen egyszerű törvények szerint alakul ki. Azonban a gazdasági fejlődésnek az a harmoniája csak akkor állandósul, ha minden jogosulattal és mesterséges zavart tőle távol tartunk. (L. Rothschild: „Taschenbuch für Kaufleute.“ Ezt az alapigazságot, ezt az életbölcséséget kellett volna cikkiró urnak e lapok élén a takarékpénztárakról megeresztett mult heti támadó cikkében hirdetnie, akkor aztán a közvélemény elé tárt „megdönthetetlen igazságai” nem jutottak volna a hamis következtetések útvesztőjébe. Minden józan gondolkozású elismeri a sajtónak bírálati jogát és ha ítélete realis, igazságos, bármennyire sujtson is, nem iszonyodunk tőle. De mindenki tisztában van azzal is, hogy a tisztességes sajtó, minden ügyet óvatos, szakszerű pontossággal vizsgál és ezt a követi a tárgy objectív megvilágítása, megbeszélése.

A cikkiró ur féle elaboratum teljesen a praemisszák nélkül szűkölködik. Mert intelligencia s jó latinság még nem avatják az embert szaktudóssa bankkérdésben. Igaz, hogy cikkiró ur beleilleszkedik abba a komoly üzleti légkörbe, de a bankkérdésekkel csak úgy van, mint akár a székely huszár a talmuddai. Ehhez járul még egyoldalú információ épülő felületes bírálat, mert az egyes pénzüzeteknek mérlegtudósításai még a legbeavatottabbat sem tájékoztatják ugyanarra, hogy egy pénzüzetet belügyeit helyesen megítélhesse.

Pedig ő ezekből merítette bölcsességét. És a mi cikkiró ur tárgyilagosságát a pénzüzetek üzleti vezetése tekintetében illeti, szembeszökően mutatja, hogy keresve keresi a kifogásokat, amelyek bizony gyenge alapon állanak. Ezzel azonban korántsem állítjuk, hogy mala fide járt volna el, bár szádeka egészen világos, hogy a port alaposan elakarta venni a pénzüzeteken, vagy a hogy a német mondja: Er wollte ihnen ein wenig ins Zeug flicken. Így esett meg, hogy mivel elméletét helytelen feltevésekre építette, praktikus tanácsai teljesen értéktelenek. Ugy látszik,

cikkiró ur ezuttal csak abban fáradozott hogy „faire des affaires” vagyis hogy vezércikket írjon és a fölötti örömeiben, hogy helyes és szerencsés tárgyra akadt, bakugrást tett, a mely alkalmából a dolog természeténél fogva teljesen az ő tudásának területén kívül fekvő talajra tévedt és ezuttal a helybeli pénzüzeteket ha nem is épen véresre sebezte, de minden esetre nagyon gyengételenül érintette. De nem az okozott tadjalom szól belőlünk, hanem igenis a takarékpénztárakra dobott sarat akarjuk lerázni. Egyben azonban doktrínáinak tarthatatlanságát és káros voltát kimutatva írjuk cáfolatul e sorokat annyival is inkább, mert nagyon könnyen megeshetik, hogy cikkét a pénzüzetek ellen intézett izgatásnak, lázításnak tekinthetik. Lásuk tehát:

Cikkiró ur tragikomikus dolgozatának fénypontja abban a tételben sarkallik, hogy a városi lakosságra fejenként 600 korona váltóadósság súlyosodik. Ha ez igaz volna, ugy minden esetre viszonyainkat szomorú világitásba helyezné. Ettől a szenzációos felfedezéstől megilletődve és megrémülve, cikkiró urnak nem esett nehezebbre szerencsétlen helyzetünkön akként könnyíteni, hogy ő az adósságot az egész vármegyére szétosztotta és fejenként 40 koronára csökkentette. Az adósságosinálás vármegyénk lakosságának nem speciálitása; a szükségnek és a kultúrának természetes gyermeke ez, akinek az egész mivelt világ a komája; otthonos ez az állami és polgári élet háztartásában egyaránt. És ha ez a gyerek az idők forgatagában mind nagyobb és nagyobb kerszfűi ajándékokat követel és a komák az igények lehető kielégítése céljából szükségükben a Rothschildokra és a takarékpénztárakra appellálnak, kik azután a képzelhető legkedvezőbb feltételek mellett felelnek meg a kívánalmaknak, — okos dolog-e kérnem a felnövekedett adósságok miatt a Rothschildokat és a takarékpénztárakat felelőssé tenni?

Azt hiszi cikkiró ur, hogy az embereknek jobb dolguk volna ha a takarékpénztárak

követte az első inkonzekvenciát eddig nyílegyenes pályáján és megkérte a szegény Máté Rozália kezét, aki nem hozott a rajta levő ruhán kívül egyebet a házhoz. De nem bánta meg. A szép Rózácska az a szegény, okos kis teremtés maradt asszony korában is, aki éppen ugy a lelkén viselte az üzlet érdekeit, mint az ura és ha csak házi teendői és később a gyermekek gondozása engedte, ott ült a pénztár mellett és buzgón inkasszálta a pénzeket. A társától, aki azonközben kedvet kapott a kivándorláshoz, hamarosan megváltak.

Bogdán már nem is bánta. Megállt ő a maga lábán is és jobb volt így, hogy nem kellett megosztani rohamosan növekedő vagyont senkivel. A sok életre való terv, vállalat, mely már régen motoszkált soha nyugodni nem tudó agyában, most egymásután kelt életre és valamennyi bevált. A feleségének már nem volt szabad a pénztárnál ülni. Ő is többnyire uton volt.

Európa majdnem minden nagyobb kereskedő városában voltak üzleti összeköttetései és utjairól mindig ajándékokkal megrakottan tért haza. A lakásuk már olyan volt, mint egy kis muzeum és az egykori kurta szoknya, félretaposott sarku kis pénztárosnő, egy született dáma fesztelenségével mozgott a parkettes szobákban. A gyerekek mellett

bonnet, nevelőt és angol misst tartotak és a nagyobbik lányt egy fővárosi ügyvéd és képviselő vette el.

Évek jöttek, évek tüntek. Bogdán bácsi (az egész város így hívta) régen nyugalomba vonulhatott volna, de rá se gondolt. Sőt mintha csak most kapta volna meg igazán a pénzszerzés dühe, lázasabban dolgozott mint valaha. A nagyobbik fia doktor lett. Annak elegáns lakást és fogadó termet kellett berendezni. A másik huszár önkéntes volt. Kis kedvencét a Rózácskát most kérték férjhez. Szóval, kellett a pénz. Olyan esküvőt nem is láttak régen. A helyi lapok hasábkot irtak róla. Az apja boldog volt, hogy ezt a leányt nem vitték el a városból. Fel is futott hozzá mindennap és sohasem üres kézzel. Egy délelőtt, mintha gyengélkedett volna a kis menyecske. Az apja is ugy találta, hogy nincs olyan viruló színen, a szemei bagyadtak, sőt a hangja is rekedtes. Ijedtében összeszeszorult a szíve. De nem szólt semmit. Az asszonyka éppen öltözködött. Drága utcai toilletet vett magára, hogy majd kísétál egy kicsit. A friss levegő jót fog tenni. Dolga is van. Bevásárlásokat tesz. Az uráért is felmegy az irodába.

— De az Istenért, csak nem csalog! — rémüldözött Bogdán. — Azt nem engedem meg! Miért vettem neked kocsit? Miért

tartok hozzá drága lovakat? Azért, hogy ott kizzanak az istállóban, te pedig ide-oda lökdösted magad a keskeny járdán? Miért dolgoztam, fáradtam, ha gyermekeim nem veszik hasznát?

És nem nyugodott, míg a lányát fel nem segítette a fehér brokát selyemmel kárpitozott gyönyörű hintóba.

— Öreg apus, te nem ülsz mellém? — kérdezte kedveskedve az elkényeztetett kis menyecske.

— Hova gondolsz? Hogy én a drága időt sétakocsizással tékozoljam el? Ki tudja, hány üzletet szalasztanék el azalatt. Csak te menj, drágám!

És mosolyogva emelte meg kalapját a lánya előtt, kit már a másik pillanatban tovaragadott a két almásszürke. Ő maga ott maradt egy percig, hogy öntelten nézzen a tova robogó fogat után. Szinte hallotta, amint az utcán járókelők irigykedve s egyszersmind azzal az áhitattal, amit a fényűzés látása szokott kiváltani az emberekből, egymásnak mondják: „Ni, ni! A Bogdán bácsi szépséges leánya. Ugy ül ott, mint valami kis herecgnő.”

(Folytatjuk.)

hiányában kölcsöneiket ama bizonyos magánosok útján szereznék meg? Mi nem hisszük. Végre is 40 koronás baj nem nagy szerencsétlenség. Akárhány családfő bizony boldog lenne, ha csak 40 koronás gond nyomná. cikkirő ur nincs-e velünk e tekintetben egy nézetem? cikkirő urnak az sincs inyére, hogy a pénzüzetek részvényeseiknek minden részvény után 10 kor. osztalékot fizetnek. Sebtiben ki is kalkulálta, hogy az az összeg 10%-ot jelent a szerencsés részvényeseknek és lesajnálja a kölcsönkérőket. De hát áll-e ez? Minden esetre ideális, de nem reális az ő számítása. A részvények névértékének számítása megfelel, de korántsem az árfolyamértékének; ez utóbbinak 10 korona nem jelent 10%-ot, hanem jóval kevesebbet. cikkirő urat nyugtassa ez meg.

Cikke folyamán cikkirő ur panaszkodik, hogy a pénzüzetek üzleteiket váltókra alapítják, de egy szóval sem árulja el titkos óhajait. Amennyiben a váltóügyek alatt a betáblázási törlesztés és folyószámla műveleteket érti, megjegyzése helyes. Amennyiben azonban a helyi bankoknak nem áll elegendő eszköz rendelkezésükre nagy iparvállalatok létesítésére és mivel az igazgatóság működésvagyának az alapszabályok nagyon is szigorúan megszabott határokat tűznek ki, így takarékpénztáraink működésének köre tényleg az említett üzletágakban sarkallik. Az az aggodalom, hogy a takarékpénztárak a gazdák földje és disznaja után telhetetlenül sóvárognak és kiméletlenül törvényes uton érvényesítik jogukat — a képzelet szüleménye. Mert a helyi pénzüzetek a legnagyobb elnézést tanúsítják adósaikkal szemben és a legkritikább esetben, ha már veszedelem fenyeget, követelik a terminusra való kiegyenlítést, de a legtöbb esetben a prolongatióval beérik. Tényként említem, hogy a Fogarasi Takarékpénztár Rt. az 1908-ik esztendő folyamán az egész váltó- és bekebelezési forgalomból törvényes utra csak 0,7%-ot tereltés 0,077%-ot hajtott be végrehajtás útján, *de árverést egyetlenegy esetben sem vett igénybe.* Hogy ez a szemrehányás mennyire jogosulatlan és alaptalan, legjobban abból világlik ki, hogy a helyi takarékpénztáraknak saját otthonukon kívül semmi ingatlanuk nincsen. Elég sajnálatos, hogy a fogarasi tak. pénztár részvénytársaságnak tisztán gazdasági tekintetéből még saját háza sincs.

Hogy cikkirő ur mit ért az alatt, hogy a helyi tak. pénztárak titkos célok szolgálataiban állanak, nem tudjuk. Lehet, hogy cikkirő ur sem tudja, de mi még csak kíváncsiak sem vagyunk arra, mert megnyugtató az a tudat, hogy mi titkos célokat nem szolgálunk, hanem a mi ténykedésünk nyitott könyv, melyben mindenki olvashat és ezért palam et publice hirdetjük, hogy a mi takarékpénztárunk a részvényesek érdekeinek megóvása mellett általánosságban közgazdasági kulturális, és humánus célokat szolgál és így a gazdának, kereskedőnek és bárkinek jólétéhez szükséges vérkeringést közvetíti, de a fogarasi tak. pénztár Rt. egy még lényegesebb és ezért fontosabb hivatást is teljesít, a mennyiben nemzetiségektől lakott vármegyénkben mint a magyar állam lelke ama igazságokat hirdeti, melyek a magyar állam igazságai — és így azt a célt szolgálja, mely magyar államiségünknek célja.

Post tot discrimina rerum azt hittük, hogy ily irányú intézetek sérthetlensége

nemcsak cikkirő urnak kötelessége, hanem kategorikus imperativusa is. Hiszük és el is várjuk, hogy a jövőben ez így létszen.

Dr. Hochmann.

Néhány szó Fogarasi színészet ügyeihez.

Lapunk egyik januári számában már szóvá tettük röviden, hogy városunk színházi évadja és az azzal kapcsolatos ügyek terén közönségünknek és az illetékes tényezőknek végre már tennie kell valamit. Közügyet vélünk szolgálni akkor, amidőn e dolgot lapunk hasábjain újlag is szellőztetjük. Kétséget sem szenved azon tény, hogy ma már nemcsak a világvárosok, nagy művészeti központok és nagy városok, hanem a kisebb vidéki városokban is ugyiszólva életszükséglet egy-egy művészeti esemény és színházi saison. Amit a nagyváros állandó színi saisonjai ugyanazt szolgálják városunkhoz hasonló helyek évi négy — hat hetes színi évadjai. Ma már eltűnt az a korlát a mi régebb a nagy és kisvárosi ember műveltségi foka, művészeti dolgok iránti érzelme és izlése között volt s így a múlté már azon tétel, hogy csak nagyvárosba való színház. Álláspontunk helyességét azt hisszük mindenki elismeri, de igazolják azt nap-nap mellett azon hírlapi közlemények, a melyeket a vidéki színészet fejlődéséről újabb és újabb állandó színházak építéséről, színikerületek alakításáról és más hasonló dolgokról olvasunk. Ugyanezt a célt szolgálták azon tényezők, akik az erdélyrészi II. színikerületet megalakították

Illő és kívánatos tehát, hogy ez ügyben már mi fogarasiak is megtegyük a kezdő lépéseket, akkor amikor a hozzánk hasonló Sepsiszentgyörgy és Csikszereda már jóval túl vannak a kezdetnél Lapunk a dolognak a nagyközönségre, a nyilvánosságra tartozó részét eddigi közleményeivel, valamint a jelenlegivel ime — teljesíti is; kérjük tehát városi magisztrátusunk kebelében erre hivatott faktort vegye kezébe az ügyet és ne immel-ámmal, hanem ez ügyhöz méltó buzgalommal karolja fel azt és vigye mielőbb diadalra. Hangsúlyozzuk e szót „mielőbb” a mely helyett bátran használhatnók az „azonnal” és pedig nem indokolatlanul. Már egy héttel ezelőtt olvastuk ugyanis azon meghívót, a mely az erdélyi második színikerület közgyűlését folyó hó 18-ára (csütörtökre) összehívja Csikszeredába. De ezen kívül a Csikszeredában megjelenő „Székelység” című lap folyó évi 7-iki legutóbbi számában egyenesen felhívást intéz az erdélyrészi II. színikerületbe tartozó városok polgármestereihez ezen közgyűlés alkalmából.

És épen ezen felhívást olvasva fog-

tunk tollat kezünkbe és szólunk hozzá azonnal e kérdéshez. Ha a viszonyokkal teljesen ismerős „Székelység”-ben cikkező színügyi bizottsági titkár indokoltan találja a városok polgármestereit a 18-iki kdrületi közgyűlésen tárgyalandókra és eldöntendőkre felhívni, úgy bizonyára alapos oka van rá. S hogy van, azt mi is megerősítjük. Ezen gyűlésen tárgyalják ugyanis többek közt a városok jövő évi színiévadjának megállapítását, továbbá itt döntenek el azt a kérdést: ki kapja meg a kerületet a jövő évre és végül a titkár jelentést tesz a kerületi szervezet eddigi működéséről.

Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy a „Székelység” felhívása főleg azért látott napvilágot, mert szó van arról és Szeredában mozgalom indult meg az irányban, hogy ez a közgyűlés pályázat hirdetése nélkül Fehér Károlynak adja a kerületet, úgy azt hisszük joggal tarthatjuk a közgyűlést jövő évi színházi saisonunk mikénti sorsára döntő befolyásnak és joggal állunk a „Székelység” felhívása mellé, mikor minden magánérdekekkel szemben csakis a kerülethez tartozó hét város közönségének érdekéért harcol.

A Székelységnek a polgármesterekhez intézett felhívását mi mintegy közvetítve azt magunk részéről közönségünk érdekében polgármesterünk figyelmébe és szíves jóindulatába ajánljuk, annál is inkább, mert színpártoló egyesület, működő színügyi bizottság hiányában — úgy tudjuk — ő lesz az egyedüli, aki városunkat, közönségünket a 18-iki közgyűlésen képviselni fogja. — E közgyűlésen pedig a fentebb említett kérdések tárgyalásánál a fogarasi érdekeket határozottan képviselni és érvényesíteni, méltánytalan elutasítás esetén pedig az ellen apellálni kell. Igen fontos ugyanis a közönségre de a társulatra is az, hogy mikor van nálunk a színi saison. A mióta színtársulat csak jár Fogarasra, mindig az október—november hónapok voltak itteni évadjai, az elmúlt szezont kivéve.

Követelni kell a régi állapot visszaállítását. Mindenki jól ismeri a decemberi saison hátrányait, kellemetlenségeit. E hónapban sok az ünnep, ekkor mindig két-két előadás esik egy napra, amelyek közül a délutániak gyermek- vagy zónaelőadások, az estéliek pedig a karzatnak valók. Ezenfelül a karácsony oly sok kiadást okoz, hogy alig jut bérletek váltására pénz. Ugy tudjuk, hogy nem Fogaras a kerület legrosszabb állomása, miért kapja tehát épen Fogaras a legrosszabb időszakot, akkor, a midőn a saison alig három-négy hétig tart? Ha már absolute lehetetlen lesz e szezont novemberre visszaállítani, úgy legalább annyit eszközöljünk ki, hogy a saison november 10-től december 10-

15-éig tartson. A társulatra és közönségre is nehezebb, karácsony—ujévi időszakot pedig kapja az a város, ahol a társulat hosszabb ideig, 6—8 hétig van. A második kérdésnél, a kerületnek a jövő év kiadásánál pedig ismét csak a kerület érdeke lehet irányadó, de itt is ép oly hathatósan kell érdekeinket védelmezni, mint az előbbinél nehogy egy vagy más befolyás jogosulatlan érvényesülésével a pályázat mellőzésével történjék, mert ennek csak a közönség adná meg az árát és csak a művészi nivó rovására menne. Akkor, a midőn mint halljuk, dr. Farkas, Megyeri és más neves színigazgatók is pályáznak a kerületért; vétkes könnyelműség volna a kerületnek pályázat mellőzésével Fehér Károlynak való átadása, hiszen Fehér Károlynak ezt megérdemlő színigazgatói érdemeit avagy kvalitását igazán nem voltunk képesek eddig felfedezni.

A harmadik tárgyalás alá kerülő dolog a kerületi szervezet eddigi működéséről szóló tikári jelentésből ki fog tűnni, hogy Fogaras eddig még semmit sem tett, kivéve hogy a kerület által ide küldött Fehér igazgató előadásait látogatta. Ez még semmi! A kerületi szervezetben e szervezet életében, működésében tevékeny, elsőrendű működést kell kifejtene és itthon megalkotni azt a szervet, amely a kerületet a várossal, a városi hatósággal és a közönséggel s ennek a művészeti dolgokhoz értő részével összeköti, s állandó működésben tartja.

Csak úgy lesz remény arra, hogy városunk színházi életének követelményei s művészeti igényeink a színkerületi szervezeten belül megvalósulnak és kielégítést nyernek, ha a 18-iki kerületi közgyűlésen érdekeinket hathatósan védelmezzük és sürgősen megalakítjuk a színpártoló egyesületet.

—yen.

H I R E K.

Kaufmann György dr.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kaufmann György dr. főgimn. r. tanárt hasonló minőségben a nagyszabedényi állami főgimnáziumhoz helyezte át. Eddig tart a szűkszavú, sablonszerű miniszteri leirat, melyet a hivatalos közlöny alapján a főváros összes lapjai leadtak, amelyek rendszeresen közölni szok-

ták a kinevezési és áthelyezési stb. híreket.

Mi nekünk fogarasiaknak azonban annál a sablonszerű áthelyezésnél megállnunk nem lehet, de nem is szabad; mert mi: Kaufmann György dr. tanártól pár sorban nem bucsuzhatunk el; — de nem is bucsuzunk most mi el sem, mert hogy ha a jelen eseményekből a jövőre helyesen tudunk következtetni s ha Faló-féle prófétai jóvendőlésünk meg nem csal, úgy Kaufmann dr.-t — ha maga is úgy akarja — idővel még viszont látjuk Fogarason!

Tíz évig hirdette az itteni állami főgimnáziumban a fizika és mathézis reális ígét lelkesen, nagy szaktudással.

Mint tanár kiváló, mint ember; de mi ő benne nem ezt a tulajdonságot magasztaljuk, mert azt tartjuk, hogy a kötelesség teljesítése nem érdem. Volt, illetve van ő benne ezen kívül nemesebb s elismerésre méltó tulajdonság is, mely őt a mindennapi, közönséges szürke hétköznapi emberek tömegéből kiragadja és ez a közügy iránti érdeklődés és az elokvencia.

Kaufmann György dr. nem író ember, ő a szó, a vita, az eszmék s a tervek megbeszélésének a harcosa. Elokvenciáját, rátermettségét mihamar felismerte Fogaras és a közügyek iránti érdeklődését s így majdnem mindenková beválasztották. Tagja volt a városi képviselőtestületnek, törvényhatósági bizottságnak, kaszinónak stb. stb. . . . ahol lelkesen harcolt a közügyek mellett s nem egyszer az ő indítványát fogadták el. S most ime népszerűsége tetőpontján megvált szülőföldjétől s elment egy újabb légkörbe, mint szokták mondani: tapasztalni, más kört is látni Nagyszabedényben, ahol bizonyára szintén méltányolni fogják tehetségeit s ott is kijelölik a méltó, megillető helyet számára.

Kaufmann György dr. még fiatal ember, előtte a pálya, az élet, ő reá még sikeres jövő vár s szép kariert tehet. Lehet a küzdelmes élet után megpihenni újra csak visszatér Fogarasra, vagy nem fáradva bele a küzdelembe, megy feljebb Budapestre a tudomány Mekkájába, ahol azután bőven nyitva áll a versenytér a küzdők számára!

Bármint lesz is már, — azt ő tudja — mi minden esetre sok szerencsét, megelégedést és boldogságot kívá-

nunk neki, hogy elhagyva szűkebb kis hazáját, Fogarast, tág tér nyiljék mindenütt tehetségének, ambiciójának, hogy büszkén emlegesse Fogaras gyermekét, a közügyek lelkes harcosát! Isten vele!

Halmy Gyula.

— Személyi hír. Széll József vármegyei főispánja f. hó 7-én kedves feleségével Pekry Olga Óméltóságával együtt Budapestre utazott. Mint halljuk a főispáni pár huzamosabb időt fog tölteni a fővárosban.

— Ötven év. Csöndes, családi körben, távol a világ zajától, csak néhány jó barát, illetve a legközelebbi rokonság körében üli meg ma két jó ember, illetve egy derék emberpár a házasság szent kötelékében egymást támogatva és a családi tüzhelyet védve, óva eltöltött ötvenedik esztendő évfordulóját. Polixéna napja van ma és ezelőtt ötven esztendővel ezen a napon esküdt örök hűséget a fogarasi református egyház új, fiatal papja Páncél Károly, az ő szép, ifju menyasszonyának: Etédi Jakab Polixénának. A rohanó kor sivárságában mértföldmutatóként, követendő, irigylendő példaként áll előttünk az immár őszfejú, aranylakodalmas házaspár. Egy emberöltőn át küzdve, bizva, védve egymást hűséggel és törhetetlen szeretettel kitartva egymás mellett jóban és rosszban egyaránt, ki ne tudná, ki ne ismerné el ennek szépségét és dicséretreméltóságát. Szép, jó és szorgalmas gyermekeket neveltek a hazának, s most a szelid galambok rég kirepülve a szélrózsa minden irányába, a két szelid galambösz ember egymás társaságában, mindenkitől elvonulva mereng a multon, s tisztos öregségben élvezik a szorgalmasan és becsületesen eltöltött munkás ifjuság eredményét. A magunk részéről amidőn követendő példaképen állítjuk fel a köztisztéletben álló aranylakodalmas párt a mai léha kor elé, — egyuttal igaz szívből kívánjuk, hogy csendes, zavartalan, boldog és még hosszú őszi időn át élvezze a kötelességteljesítésben megöszült derék házaspár az őket megillető tiszteletet. Hogy még sokára hallják meg a megérdemelt és szinte rájuk szabott ígéket: „Jól vagyon jámbor és hív szolgám, kevesen voltál hív, — sokra bizlak ezután.“ — Isten éltesse az ötven évet jubiláló patriarkális házaspárt!

— Meghívó. A fogarasmegyei köztisztviselők önszegélyző egyesületének az 1909. évi február 21-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a fogarasi állami polgári leányiskola nagytermében tartandó rendkívüli gyűlésére az egyesület tapjait ez uton is meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. visszakerkezett alapszabályok következtében határozathozatal a további teendőkre. 3. Indítványok. Fogaras, 1909. február 10. Elnökség.

— Halalozás. Kornhoft Arnold nyug. m. kir. posta és távirtda felügyelő élete 69-ik évében Segesváron elhalt. Nyugodjék békeben!

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !! A legkényesebb **fegyverek, varrógépek és kerékpárok** javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,
puskaműves és mechanikus. (Betlen-utca 4.)

— Fehér Károly erdélyi szinigazgató társulatához szerződtette Sugár Arankát, a Népszínház volt énekesnőjét állandó vendégül. A szép hangú művész nő operettek női főszerepeiben arat nagy sikert.

— Szabad Liceum. Az áll. főgimnáziumban febr. 6-ával a felnőttek oktatására szánt előadások második szakasza kezdődött meg Szabó Elemér tanfelügyelő felolvasásával, amelyben csekély számú hallgatóság előtt ismertette statisztikai számokból összeállítva a hazai népoktatás fejlődését és a legújabb népiskolai törvényt. A figyelmes hallgatóság éljenzéssel jutalmazta a felolvasást. Tegnap, e hó 13-án dr. Negrea Sextus Camilus tartott szabad előadást, erről már jövő számunkban február 20-án lesz a harmadik, amelyen László Béla dr. fog beszélni.

— Álmodok. Izmael Ferenc fiatal poéta, aki lapunknak is írt igen csinos, hangulatteljes költeményeket, most összegyűjtötte azokat s „Álmodok” címen akarja a könyvpiacra megjelentetni. A következő előfizetési felhívást bocsátották ki Marosvásárhelyről: — *Előfizetési felhívás.* „ÁLMOK” cím alatt összegyűjtve verseimet egy kötettel lépek a nyilvánosság elé. Merész vállalkozás tudom, de tekintve, hogy Pegazusom sohasem ragadott ismeretlen régiókba, s Muzsám bár szerény, de mindig őszinte dalokra illetett, hiszem, hogy e vállalkozásomat siker fogja koronázni. Siker alatt nem az a babért értem, mely kiforrott nagy költők homlokát fonja körül, de jóakaróimnak, barátaimnak verskötetem olvasóinak azt a megelégedését, mellyel jutalmazni fogják egy fiatal poétaszív első dalait. Könyvem f. évi márc. első napjaiban jelenik meg izléses kiállításban. Előfizetési ára 1 kor. 60 fill., bolti ára 2 kor. Izmael Ferencz.

— Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Bács Jenő, Scurtu János és Gergely János pénzügyi számellenőröket, jelenlegi állomáshelyükön való meghagyással: pénzügyi számvizsgálókká nevezte ki. A jól megérdemelt előléptetéshez őszintén gratulálunk.

— Villámfényben Fogaras! 1909. jan. 10-ét írta a kalendárium író akkor, mikor Fogarason a villám kialudt, de e főnix poraiból újra feltámadt 1909. február 9-én d. u. 5 órakor! A jelzett órában ugyanis mint a varázsütésre egyszerre fölgyulladtak a villámkörtek és — fényárban uszott Fogaras! Szokatlan volt kedden este ez a világosság egy hónapig tartó „kényszervilágítás” után. A Ferenc József tér ugynézett ki a hóvilágban, mint valami mesebeli tündérsziget, mert az ivlámpák a hosszú pihenés után ugyancsak szórták szét az interziv fényt a bámuló járó-kelőkre. Nagy öröm szállotta meg az egész Fogarast s a lakásokban is erre a csodára felgyújtották az összes körtéket. Üdvözljük mi is az új villám fényt s kívánjuk a közügy s a közönség érdekében hosszú életű legyen, hogy a villámvilágítás pünkösdi királysággá ne váljék.

— Öngyilkosság. Egy idő óta Fogaras egyhanguságában, néma csendjében megdőrdült egy-két revolver lövés, melynek golyója korántsem azért repült el a csőből, hogy a levegőben lyukat furjon passzióból, vagy kedvtelésből, hanem emberéletnek volt szánva s így Fogaras is kezd szenzációs fészekké lenni, hová az életuntság, blazirtság a huszadik század eme kedvelt nyavalyája mindinkább nagyobb tért hódít magának. Meg-

gondolatlan, fiatal emberek, akikben még dühöng az egészség s így az életnek előttük semmiféle értéke nincs, kinyitják egy kis olomgolyócskával azt a kaput, a melyen át gyáván, a lét küzdelmével nem birva — a halál torkába menekülnek. Azt amit az ember nem adott magának: az életet élvezni s örömlomását a testet önhatalmulag elhagyni bűn. „Menj hát nagylelek s dobd a sirra kövedet” mondja Arany. Már akármiként van is, meg kell bocsátanunk neki, mert ő tudja, hogy miért tette ezt. Az öngyilkos: D a r k ó István deési szül. unitárius vallású 25 éves, nőtlen, adóhivatali ingyenes dijnok (lak. Bethlen-u. 22. sz. alatt) Csató Mihály nyugalm. vm. aljegyzőnél (nevelő atyjánál) f. hó 11-én hajnali 3 órakor hazamenvén, alig érkezett a szobába, — revolverrel bal halántékába lőtt s azonnal meghalt. A helyszínére sietett bizottság megállapította, hogy külerőszak nyomai nem találhatóak s így öngyilkosság esete forog fenn. Oka ismeretlen, irást nem hagyott hátra. A szerencsétlen fiatal embert f. hó 13-án temették el.

— Piszkosak és sikosak a gyalogjárók. Hol piszkosak, hol meg nagyon sikosak az aszfalt gyalog utak. Mert mikor olvad a hó, a sarat, vizet nem séprik le a lakosok a gyalogutakról, ott hagyják diszelegni. Ez a víz természetesen meg fagy az aszfalton s másnap sikos lesz, akkor pedig nem hintik be fűrészporrá, hamuval s így nagyon sok szerencsétlenség: elesés, lábtörés stb. fordulhat elő. Fölhívjuk a lakosok figyelmét a járdák tisztán való tartására, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk azok neveit az újságba kiírni, akik ezt a rendet szigorúan és következetesen nem hajtják végre házaik, vagy lakásaik előtt. De nem árt azért, ha e mellett a rendőrség is rájuk huzza a paragrafusokat.

— A vigécek ellen. A műveltséget semmi sem terjeszti olyan buzgón, mint a könyv. Viszont a könyvet pedig senki sem terjeszti olyan buzgalommal, mint a könyvügynök, vagy a vigéc. Miután ebbe az utóbbi terjesztésbe a túlzásnak, a visszatetszésnek némi árnyalata is vegyül. A derék könyvügynökök nagyon sok embert becsaptak már s bizony nem egy ember szidja ezért a könyveket és írójukat mert nekik per és végrehajtási költségeket kellett fizetniük egy könyv miatt. Jó volna, ha a város szabályrendeletileg eltíltaná azt, hogy vigécek házaljanak. Nem ártana nálunk sem ebben az ügyben a városházán hajlandó mozgalmat indítani.

— Az erdészek címelt egy idő óta megváltoztatták, amennyiben a fenti cím helyett a főerdészeket erdőmérnököknek, az erdőmestereket főerdőmérnököknek stb. nevezték el. Nagyon találóak voltak a régi elnevezések, kár volt azokon változtatni.

Malata-tápsör különlegesség
Hercules-sör
Főraktár Thierfeld Lipót cegnél.

^ **Üzletmegnyitási jelentés.** Tiszteletteljesen tudatom Fogaras város n. é. közönségét, hogy helyben, a Huréz-utca 13. szám alatt az Ornstein-féle házban Müller Béla törvényesen bejegyzett cég alatt egy minden

izében korszerű könyv-, papir- és vegyeskereskedést nyitottam. Egy évtizeden át gyűjtött szakismeretem, megfelelő üzleti tőkém által legjobb árukat tartok raktáron és a pontos kiszolgálásnak kellően megfelelek. Ennek alapján kérem a n. é. közönséget, hogy jóindulatukkal áruszükségletüknek beszerzését a mennyire lehet ujonnan berendezett üzletemből sziveskedjenek beszerezni, amiért is előre köszönetet mondok s maradtam szolgálatra készen kiváló tisztelettel: Müller Béla.

— **Kitüntetés.** A pozsonyi nemzetközi műfőző-, népelelmezési- és háztartási kiállítás által 1908. december hónapban rendezett sörversenyen a Hercoulessör egyhangulag az első díjjal, az oklevéllel, az aranyéremkereszthez a koronával és a kiállítási zománccal lett kitüntetve. Ezen ismert kitűnő gyártmány városunkban Thierfeld Lipót cégnél kapható.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

Tisztelettel értesítem Fogaras vármegye és város t. közönségét, hogy **Fogarason**, az államvasutak felé vezető illényi úton egy

ÉPÜLET-és TŰZIFAKERESKEDÉST

nyitottam.

Csakis jó áru, mérsékelt árak és figyelmes !!! kiszolgálás. !!!

Szives támogatást kérek!

DOMÁNY ARTUR,
fakereskedő.

Eladó
a Brassói utca 4 számú ház.
Tudakozódni a Vorschusvereiben lehet.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes
és Tarsai
Medgyes (Nagyküküllőm.)
faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeket u. m.: magonc, kőmagu és csontar gyümölcsfákat, pőszmete és ribiszke cserjéket, málnakat, földiepret-diszcserjéket, gyümölcsfa vadonocokot, sövénynek való, tullelű fakat, rózsákat stb.

Árjegyzek kívánatra bérmentve.

Brassóban, Kolostor-utca 13. sz. alatt

25 napig

maradnak érvénybe ezen rendkívül

mélyen leszállított

Occassió árak.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt. 3.85, 4.45
Teljes vég királyvászon női fehéreműre, vékonyzálu	" 4.50, 4.75
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	" 5.80, 6.65
Cégem különlegessége 50 rőtös rumburgi, minden célra alkalmas	" 7.95, 9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő minőség	3.90 4.50 5.50 6.50
Teljes vég Schiffon kitűnő minőség	3.90
" " Schroll	4.85
" " " jobb minőség	5.25
" " " egész finom minős.	6.65
Lepedővászon varrás nélkül	
1 szélben	5.94 6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és szalvéta	1.85 2.55
12 személyre cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 12 szalvéta	5.— 6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérnadamaszt kávé teríték és 6 szalvéta	1.35 1.66. 2.75
6 drb. cérnadamaszt óriási törülköző	1.44
6 drb. vászon pohártörő	—65
lenvászonból	—88 1.25
6 drb. flanel pohártörő	—42
Alkalmi vétel selyem clott óriási paplan, vattás	3.74
Flanell takaró gyönyörű mintákban	1.26 1.56 2.25

Uri fehéreműekre.

5 réttü kezelő színes, vagy fehér	20 kr.
5 " uri gallér darabja	12 "
D. D. Schiffon uri ing sima, redős vagy pique mellel	1.45
R. R. Schiffon, díszes sima redős vagy pique mellel	1.75
Tűző cöpper uri alsónadrág	37 52. 68
Francia szabású himzett, gombos uri nadrág	72
6 drb. kitűnő vászon-zsebkendő	49, 65. 78, 95
Fegyhazi kötött uri harisnya	15, 22. 29
Kötött gyapju uri harisnya	35, 42, 46
Tartós uri harisnya	1.60
1600 méter selyem legújabb mintákban ezeltől 1.75, most	— 75

Valamint összes raktáron levő áruk minden versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor és Tsa

Kolostor-utca 13. szám.

Nagy forgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

"Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni."

KOSSUTH FERENC.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfü sósorszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“ összenem tévesztendő más sósorszesz készítményekkel melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulhatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

Egy rossz gyomor
: mitsem bír el :

és ennek állandó következménye: étvágytalanság, gyomorfájás, rosszullét, emésztészavarok, főfájás stb. ez ellen legbiztosabb segély a

KAISER-féle**! Fodormenta-Caramellek !**

Orvosiilag kipróbálva Mint gyógyszerhatása: éltető, emésztést elősegítő és gyomorerősítő. !!

Csomagja 20 és 40 fillér.

ÜGYES**kaszinói szolga**

kerestetik. Gyermeektelen házaspár, mely kosztot is adhatna — előnyben részesül.

Olvasóköri, Sárkány (Fogarasvárm.)

Eladó butor.

Jó karban levő három szobaberendezés eladó.

Értekezni lehet:

a Hermann-féle gyógyszerárban.

Globina legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli gyáros Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

forduljon minden érdeklődő,

ki szívt fektet I. fajtiszta anyagra.

Gyümölcsfák, disz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.

Arjegyüket ingyen küld:

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványok

Küüntetve

Ajánkozik mindennemű fogtechnikai munkák készítésére modern és pontos kivitelben.

Berlin 1907.

Fogarazon minden csütörtökön 9-5-ig a Paris-szállodában.

Tisztevi szaktud. 8!

Szabott árak.

Kotta újdonságok.

Kaphatók: **Thierfeld David** könyv-, papir- és zeneműkereskedésében.

	K. fill.		K. fill.
Frater Lóránd, 100 dal zongorára, éneke	3.—	Báلكirálynő, magyar szöveggel	3.—
" " 3 magyar népdal	2.—	Varazskeringő, I—II. füzet, egyveleg	6.—
" " 100 szál gyertya, 100 itce bor	2.—	" teljes operett	6.—
Tatárjárás, egyveleg I—II. füzet	6.—	"	2.40
" Keringők	2.40	A Modern Betyár	1.80
" Indulók	2.40	Csibikém, kuplé	1.80
Dollárkirálynő, egyveleg I—II. füzet	6.—	Esti dal	1.80
Dollárkeringő	2.40	Vera Violetta, Operette 1 felvonásbau	8.—
Dollárkirálynő, Ringbrein dal	1.80	120 magyar dal album, írta Huber Sándor	3.—
Csók király, 1 füzet	3.—		

Ugyszintén nagy választék mindenféle klasszikus kottákban, számonkint 24 fillér. Nagy választék a GERŐ-féle zeneműtárban
1 szám ára 20 fillér.

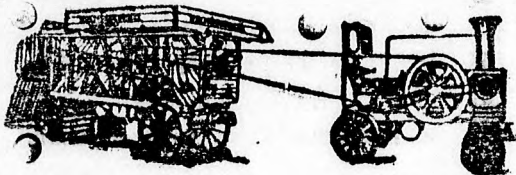
Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel
kitüntetve.

KALMÁR ÉS ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

Ajánlja ugy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait
valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-
körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
|| kitűnő oséplésért || Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járásaak és bámu-
latos egyszerű szerkezetük folytán bármely
legjáratlanabb ember által is azonnal köny-
nyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre!

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hiez' valódi Jacobi-
féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban.

Figyelem! Csak a „JACUBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát
tartalmaz.

Hirdetések jutányos árban felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

PÉNZ

KÖLCSÖNTÉSKÉRDÉS

kieszközlünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatisz-
teknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötele vényre 10—30 éves tör-
lesztésre 6—6¼% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Min-
den köztisztviselő tegyen hozzánk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában,
mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunk-
ban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb
feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kéredezésközdésnél okvetlen megirandó a kölcsöntkérő neve, állása,
lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy
van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítás-
sal szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön
felvétele után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcsahitelt nagyobb kereskedőknek,
vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorajegyekre,
értékpapírokra, katonai házassági óvadéokra, vidéki takarékpénztárak és ban-
kok részvényeire egy nap alatt legelőnyösebben folyósíthatunk. Kéredezéskö-
zéshez válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törvysz. bej. hitelállalata: Budapest, VIII Rákóczi-ut 57. sz.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilardságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld David könyvnyomdájában Fogarason.